

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 2Tos/37/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620010091
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Kyselová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5620010091.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Kyselovej a sudcov JUDr. Marcely Malatkej a Mgr. Miroslava Mazúcha, prejednal na neverejnom zasadnutí konanom dňa 28. októbra 2020 sťažnosť R. I. a obhajcu JUDr. Martina Cibulu proti uzneseniu Okresného súdu Liptovský Mikuláš, sp.zn. 3Nt/6/2020 zo dňa 15.6.2020 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť R. I. a obhajcu JUDr. Martina Cibulu **z a m i e t a .**

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením Okresný súd Liptovský Mikuláš postupom podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. uložil R. I., nar. XX.X.XXXX v S. J., trvale bytom Y. XX, ochranné ambulantné psychiatrické liečenie.

Proti tomuto uzneseniu podal prostredníctvom obhajcu sťažnosť R. I. a prokurátor.

Podaním doručeným Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 20.8.2020 obhajca JUDr. Martin Cibula sťažnosť písomne odôvodnil. V odôvodnení sťažnosti poukázal na to, že R. I. považuje napadnuté uznesenie za nesprávne, nakoľko je v rozpore s vykonanými dôkazmi na verejnom zasadnutí, najmä v rozpore so znaleckým posudkom a výpoveďou znalkyne MUDr. Poloncovej a svedkyne Mgr. D.. Z písomného znaleckého posudku, ako z výpovede znalkyne urobenej na verejnom zasadnutí vyplýva, že znalkyňa neodporučila uloženie ochranného psychiatrického liečenia, a to z dôvodu, že v súčasnosti sa R. I. dostáva adekvátnej a primeranej liečby v špecializovanom zariadení, kde je trvalo umiestnený, a preto nie je potrebné podľa znalkyne R. I. nariadovať ochranné liečenie. Na verejnom zasadnutí dodala, že ochranné liečenie by malo iba administratívny charakter. Tieto skutočnosti potvrdila na verejnom zasadnutí aj svedkyňa Mgr. D. - hlavná sestra v zariadení DSS, ktorá denno-denne prichádza do kontaktu s R. I.. Svedkyňa uviedla, že R. I. berie riadne lieky, liečbu neodmieta, neopúšťa zariadenie, spolupracuje s ošetrojúcim personálom a že za celé obdobie, ako ho pozná, nebol R. I. nikdy riešený orgánmi činnými v trestnom konaní, a ani sa nestalo, že by R. I. ublížil personálu. V ďalšom odôvodnení sťažnosti obhajca poukázal na to, že vzhľadom na uvedené tvrdenia vypočutých svedkýň je dôvodné sa domnievať, že incident, pre ktorý bol R. I. stíhaný, predstavuje iba ojedinelé vybočenie z jeho inak vzorného správania, a preto nemožno dospieť k záveru, že R. I. je nebezpečný pre svoje okolie a spoločnosť. Nariadením ochranného psychiatrického liečenia k žiadnej kvalitatívnej alebo pozitívnej zmene v živote R. I. nedôjde, pretože adekvátna liečba v špecializovanom zariadení mu je poskytovaná už teraz a nariadením ochranného liečenia sa nič nezmení. Za týchto okolností R. I. v podstate už vykonáva ústavné ochranné liečenie, a preto tu nie je daná potreba ani dôvodnosť, aby súd postupoval podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. Pokiaľ súd v odôvodnení uznesenia konštatoval, že súčasnú dobrovoľnú liečbu je potrebné zo strany ošetrojúceho psychiatra prehodnotiť, lebo je zrejme nepostačujúca, takýto záver súdu z vykonaného dokazovania nevyplýva. Vypočutá svedkyňa, ako aj znalkyňa potvrdili, že R. I. regulérne a riadne dodržiava medikamentóznou liečbu a nestalo sa, aby sabotoval predpísaný liečebný režim. Súd takto odôvodnil svoje rozhodnutie na ničím nepodloženom podklade, paradoxne v situácii, keď sa R. I. po celý čas správa opačne, teda dobrovoľne sa podrobuje predpísanej liečbe.

S poukazom na uvedené obhajca navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a zamietol návrh Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš na uloženie ochranného psychiatrického liečenia R. I.. Prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš v reakcii na sťažnosť obhajcu R. I. uviedol, že rozhodnutie súdu považuje za zákonné a správne, keď okresný súd v odôvodnení svojho uznesenia podrobne rozobral svoj postup, prečo R.

I. uložil ochranné ambulantné psychiatrické liečenie, a preto dôvody sťažnosti R. I. považuje za nedôvodné.

Proti uzneseniu okresného súdu sp.zn. 3Nt/6/2020 z 15.6.2020 zahlásil sťažnosť aj prokurátor Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, ktorú sťažnosť podaním doručeným Okresnému súdu Liptovský Mikuláš dňa 2.9.2020 zobral späť. Späťvzatie sťažnosti samosudkyňa Okresného súdu Liptovský Mikuláš uznesením, sp.zn. 3Nt/6/2020 z 8.9.2020 zobrala na vedomie.

Krajský súd ako súd nadriadený na podklade podanej sťažnosti preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť napadnutého uznesenia ako i konanie, ktoré mu predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré mohli spôsobiť jeho nesprávnosť. Pri plnení preskúmvacej povinnosti prihliadal aj na chyby, ktoré sťažnosťou neboli vytýkané, ale mohli by spôsobiť nesprávnosť napadnutého uznesenia. Následne zistil, že sťažnosť bola podaná v zákonom stanovenej lehote, oprávneným subjektom, avšak nie je dôvodná.

Podľa § 73 ods. 1 Tr. zák. súd uloží ochranné liečenie v prípadoch uvedených v § 39 ods. 2 písm. c) a § 40 ods. 1 písm. d) alebo ak páchatel' činu inak trestného nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedný a jeho pobyt na slobode je nebezpečný.

Uloženie ochranného liečenia ambulantnou formou znamená mimoriadne závažný zásah do osobnej slobody osoby, ktorej sa ukladá, preto takéto rozhodnutie musí byť založené na náležitom zistení, či:

- 1) došlo k spáchaniu činu inak trestného,
- 2) páchatel'om tohto trestného činu je osoba, ktorej sa ochranné liečenie má uložiť,
- 3) táto osoba nie je pre nepríčetnosť trestne zodpovedná,
- 4) táto osoba je v čase rozhodovania o ochrannom liečení pre spoločnosť nebezpečná.

Podmienky uvedené pod bodmi 1) až 3), by mali byť dostatočne, náležite a bez možnosti akýchkoľvek špekulácií vyriešené už v uznesení o zastavení trestného stíhania tak, aby vytvorili nespochybniteľný podklad pre súd na následné rozhodnutie o uložení ochranného liečenia. Podmienku v poslednom bode musí súd riešiť aktuálne na verejnom zasadnutí výsluchmi znalca, resp. znalcov.

Z predloženého spisového materiálu mal krajský súd jednoznačne preukázané, že trestné stíhanie obvineného R. I. vedené pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák., bolo uznesením Okresnej prokuratúry Liptovský Mikuláš, sp.zn. 1Pv 257/1/5505-14 zo dňa 18.11.2019, právoplatným a vykonateľným dňa 29.11.2019, zastavené podľa § 215 ods. 1 písm. e) Tr. por., nakoľko obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný.

Z odôvodnenia uznesenia okresnej prokuratúry vyplýva, že uznesením OR PZ Liptovský Mikuláš, sp.zn. ČVS: ORP-423/00-LM-2019 zo dňa 28.6.2019, bolo podľa § 199 ods. 1 Tr. por. začaté trestné stíhanie a podľa § 206 ods. 1 Tr. por. vznesené obvinenie R. I. pre prečin poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že:

dňa 29.5.2019 v dobe od 07.00 hod. do 07.45 hod. na ulici pred Domovom sociálnych služieb pre dospelých v obci Y. č. XX, okres Liptovský Mikuláš poškodil tam odstavené osobné motorové vozidlo zn. Nissan Micra, ev. č. LM143CT, a to tak, že nohou kopol do ľavej časti dverí batožinového priestoru, kde v plechu urobil preliačinu, čím poškodenej Mgr. S. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. J., H. Q.. XXXX/X spôsobil škodu poškodením vo výške 849,26 Eur.

Ďalej z jeho obsahu možno zistiť, že nakoľko v priebehu prípravného konania vznikli dôvodné pochybnosti o duševnom stave obvineného R. J., bolo potrebné vyšetriť duševný stav R. I. Preto bola

do konania pribratá znalkyňa MUDr. Elena Poloncová, ktorá na základe príkazu sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu

Liptovský Mikuláš, sp.zn. 21Tp/19/2019 zo dňa 12.8.2019, vykonala vyšetrenie duševného stavu obvineného R. J..

Záverom prokurátor skonštatoval, že nakoľko obvinený R. I. pre vážnu duševnú poruchu nemohol v čase spáchania činu rozpoznať protiprávnosť svojho konania a toto svoje konanie nemohol ovládať, nie je za tento čin trestne zodpovedný.

Z uvedeného podľa názoru krajského súdu vyplýva splnenie podmienok uvedených v bode 1) až 3). Krajský súd mal preukázané, že všetky doposiaľ zabezpečené dôkazy svedčia o tom, že došlo k spáchaniu činu inak trestného a páchatelom tohto trestného činu je práve R. I., ktorý však pre vážnu duševnú poruchu, konštatovanú znalcom z relevantného odboru, v dôsledku ktorej nemohol rozpoznať protiprávnosť svojho konania a toto nemohol ovládať, nie je za tento čin trestne zodpovedný.

Krajský súd ako súd nadriadený po preskúmaní predloženej veci dospel zhodne ako okresný súd k záveru, že v prípade R. J. je namieste uloženie ochranného psychiatrického liečenia ambulantnou formou. Zo záverov znaleckého posudku jednoznačne vyplýva, že jeho pobyt na slobode je zo spoločenského hľadiska potencionálne nebezpečný pre spoločnosť, a to najmä z hľadiska páchania aktivít podobného charakteru, pre aké bol trestne stíhaný a vyšetrovaný. Znalkyňa síce neodporučila uložiť žiadnu formu ochranného liečenia u R. I. a svoje závery aj odôvodnila, avšak súd pri rozhodovaní o dôvodnosti uloženia ochranného liečenia vychádzal aj z toho, že samo odporúčanie znalcov lekárov, či je alebo nie je vhodné uložiť R. I. ochranné liečenie, nie je dostatočným podkladom pre rozhodnutie súdu o tejto otázke a takéto rozhodnutie môže súd vydať až na základe zhodnotenia všetkých dôkazov prichádzajúcich do úvahy, najmä po zhodnotení celého znaleckého dôkazu vykonaného vyšetrením duševného stavu. V samotnom znaleckom posudku je nepochybne konštatované, že duševná porucha, ktorou R. I. trpí sa prejavuje vysokou pohotovosťou k stavom impulzivity, dráždivosti, výbušnosti, agresivity, a narušením kontroly takýchto prejavov v správaní. V kontexte s tým, že zo znaleckého posudku vyplýva nebezpečnosť pobytu R. J. na slobode, z hľadiska možného páchania aktivít podobného charakteru ako je uvedené v uznesení o začatí trestného stíhania, je tu daný aj podľa názoru krajského súdu predpoklad na uloženie ochranného liečenia ambulantnou formou. Tento predpoklad spočíva v obave, že bez súdom nariadeného ochranného liečenia a nie liečenia na dobrovoľnej báze, ako je tomu teraz, je tu riziko spáchania obdobného alebo závažnejšieho útoku na záujmy chránené Trestným zákonom než tomu bolo doposiaľ.

Krajský súd má za to, že okresný súd dôsledne a citlivo vyhodnotil dôkaznú situáciu, keď neakceptoval návrh okresnej prokuratúry na uloženie ochranného ústavného psychiatrického liečenia, ktoré by mohlo mať u R. I. a kontraproduktívny charakter, vzhľadom na formu jeho duševnej poruchy, a uložil R. I. ambulantné ochranné psychiatrické liečenie, ktorého účelom je nastaviť liečbu R. J. tak, aby nedochádzalo k ďalšiemu protiprávnemu konaniu. Vhodné nastavenie jeho liečby môže napomôcť k zlepšeniu kvality jeho života, byť prínosom aj pre jeho okolie a zamedzí riziku opakovania trestnej činnosti R. J..

Vo vyššie uvedenom ide o podstatné dôvody, na základe ktorých krajský súd v ostatnom odkazujúc na správne a vyčerpávajúce dôvody napadnutého uznesenia, s ktorými sa v celom rozsahu stotožňuje, sťažnosť R. I. a a obhajcu JUDr. Martina Cibulu ako nedôvodnú zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.